

Ouderenzorg Barendrecht: samenwerking in beeld

Kracht van samenwerken

In Barendrecht is de afgelopen jaren flink ingezet op ouderenzorg. Professionals binnen en buiten de zorg maken zich sterk voor de kwaliteit van leven van ouderen in hun wijken. Leidend is niet langer wat organisaties kunnen bieden, maar wat waarde toevoegt voor de mensen om wie het gaat. Wat hebben oudere wijkbewoners, individueel of als groep, nodig? Wat is hun behoefte? Op verschillende manieren hebben professionals slim en proactief de handen ineen geslagen.

In deze publicatie geven we een overzicht van diverse samenwerkingsinitiatieven en de spelers die daarbij betrokken zijn. We zien een ontwikkeling naar meer samenhang en minder overlap. Inmiddels kent Barendrecht een fijnmazig netwerk dat nog steeds groeit.

Steeds meer verbindingen

“Een goed samenwerkingsnetwerk is nooit af”, zegt Monique Smit-Hannôt. Zij is regioadviseur bij ZorgImpuls en intensief betrokken bij de netwerkvorming in Barendrecht. Ze legt uit: “Een netwerk is geen organisatie. Een netwerk ontstaat doordat steeds meer mensen elkaar beter leren kennen, elkaar beter weten te vinden en samen dingen dóen in wisselende verbanden, afhankelijk van het doel.” Samenwerken in netwerken biedt meerwaarde, maar is zeker niet altijd makkelijk. Nog los van financiële middelen vraagt het een investering van energie, motivatie en tijd. Smit-Hannôt: “Je hebt bovendien lef nodig om iets uit te proberen, ook als nog niet alle voorwaarden duidelijk zijn.” Het netwerkproces is te vergelijken met de ontwikkeling van een woonwijk.

Eerst zijn er alleen een paar grote straten. Dan komen er meer zijstraten en gaandeweg ook steegjes naar achteringenangen en olifantenpaadjes. Net als in een goed samenwerkingsnetwerk ontstaan er steeds nieuwe verbindingen, afhankelijk van wat nodig is. Hoe meer contactpunten er zijn, hoe meer kansen om samen iets op te pakken. In tegenstelling tot een woonwijk ligt er bij een vormend netwerk geen blauwdruk vooraf. Een samenwerkingsnetwerk is overigens niet hetzelfde als een sociale kaart. De pijler van een goed samenwerkingsnetwerk is persoonlijk contact: het gaat erom dat je elkaar inspireert en op betere ideeën brengt.

Professionals met passie

Wijkgerichte samenwerking begint met werkelijk luisteren naar elkaar en naar de wijkbewoners. Stijf vasthouden aan de eigen opdracht en visie brengt het proces niet verder. Soms is het nodig om over je eigen schaduw heen te springen en elkaar iets te gunnen. Het vraagt om professionals met passie, ofwel mensen die de oudere voor zich zien en denken: waarom doen we dit niet anders? Of die zien dat bepaalde ouderen buiten de boot vallen. In Barendrecht is de sneeuwbal gaan rollen en deze wordt steeds groter en meer zichtbaar. Het mooie is dat professionals en organisaties elkaar nu ook op andere thema's gaan opzoeken. En steeds vaker worden ouderen zelf hierbij betrokken. De waarde voor de wijk neemt met elke nieuwe verbinding verder toe. Kortom: Barendrecht mag trots zijn!

De samenwerkingsinitiatieven

In Barendrecht komen diverse professionals samen in actie om de gezondheid van en zorg voor ouderen verder te verbeteren. Dit gebeurt op verschillende momenten en in wisselende samenstellingen. We brengen een aantal initiatieven in kaart. Klik op de groene bollen voor een toelichting.

De samenwerkingsinitiatieven

Netwerk voor Ouderenzorg

Het Netwerk voor Ouderenzorg is een open groep en komt gemiddeld eens per zes weken bij elkaar. Het is ontstaan vanuit de behoefte elkaar beter te leren kennen en te komen tot gedetailleerde samenwerkingsafspraken: wat kan een huisarts precies doen voor ouderen? Waar loopt een buurtsportcoach tegenaan? Wat willen de ouderen zelf? Zo komen in het netwerk aanknopingspunten voor samenwerking op tafel. Het andere agendapunt is de 'issuelijst'. Wat speelt er in de wijken? Hoe gaan we dat oplossen en vooral met wie?

Het netwerk is pragmatisch en zoekt actief de verbinding met beleid & bestuur. Het verbindt specialistische en generalistische professionals die knelpunten in de zorg voor kwetsbare ouderen willen signaleren, opschalen [zo nodig] en oplossen. Steeds vaker zoeken zij contact met de andere gremia in Barendrecht, zoals het Platform Wonen, Welzijn & Zorg en de Ketenzorg Dementie BAR. Vaste deelnemers aan het Netwerk voor Ouderenzorg zijn: de wijkregisseur, wijkverpleegkundigen uit diverse organisaties, een huisarts, een verpleeghuismanager van Laurens, een manager dagopvang, een medewerker van Kijk op Welzijn, een fysiotherapeut, een apotheker en een beleidsadviseur van de gemeente Barendrecht.

“Wat ik leuk vind aan het overleg van het Netwerk voor Ouderenzorg is dat je met anderen kunt spreken. In het Netwerk voor Ouderenzorg zitten allerlei mensen, waarmee je in de regel weinig te maken hebt. Denk aan mensen van Kijk op Welzijn, van de gemeente Barendrecht of van woningstichting Patrimonium. Ook dat je hoort over de activiteiten van anderen maakt het netwerk interessant. Heel nuttig dus.”

huisarts

Samenwerking wijkverpleegkundigen

De wijkverpleegkundigen van de drie grootste thuiszorgorganisaties die in Barendrecht actief zijn – Laurens, Aafje en Agathos – hebben afgesproken zo nodig de niet-geïndiceerde zorg onder een ‘white label’ op te pakken. Dat wil zeggen dat een eerste huisbezoek gebeurt op basis van de beschikbaarheid van een wijkverpleegkundige en dat pas daarna wordt bepaald bij welke organisatie de oudere in zorg komt. Zo kan er snel geschakeld worden. Goede samenwerking zit soms in kleine praktische oplossingen. Zo stelde de gemeente, voor een samenwerkingspilot waarbij huisartsen een wijkverpleegkundige kunnen inschakelen om ouderen te bezoeken die niet in beeld zijn, aan de betrokken wijkverpleegkundigen een mobiele telefoon beschikbaar. En onlangs is gestart met de app Helder, die huisartsen tijdens visites digitale inzage geeft in het verpleegkundig dossier van patiënten die thuis verpleegkundige zorg ontvangen.

“Ik ben super trots dat we nu organisatie overstijgend werken. We hebben elkaar gevonden.”

wijkverpleegkundige

Jaarlijkse netwerkbijeenkomst

Het Netwerk voor Ouderenzorg organiseert jaarlijks samen met gemeente Barendrecht en ZorgImpuls een netwerkbijeenkomst voor alle organisaties en professionals die bij de zorg voor ouderen in Barendrecht betrokken zijn. De deelnemers worden bijgepraat over ontwikkelingen en vernieuwingen in de ouderenzorg. Minstens zo belangrijk is het onderling netwerken en delen van kennis.

“Goede samenwerking door goede onderlinge communicatie is in Barendrecht de basis voor goede zorg voor kwetsbare ouderen. Ik ben heel blij met initiatieven die onze communicatie verbeteren zoals de netwerkbijeenkomsten. Het ontmoeten van de professionals waar ik mee samenwerk is verrijkend.”

huisarts

Valpreventie

Om de oudere in Barendrecht steviger in de schoenen te laten staan, organiseert Buurt Bestuurt samen met een fysiotherapiepraktijk een gratis cursus valpreventie.

Kerngroep aanpak dementie

Onder andere casemanagers dementie, de ketencoördinator dementie, een huisarts en een locatiemanager van Laurens buigen zich onder begeleiding van ZorgImpuls samen over de keten voor mensen met dementie. Hoe ziet die in Barendrecht eruit? Vallen er mensen tussen wal en schip? Zo ja, wat doen we eraan? Speciale aandacht is er voor een geleidelijke overgang van de thuissituatie naar het verpleeghuis: een warme overdracht. Belangrijk is het slechten van de schotten tussen de domeinen en diverse budgetten. De kerngroep wordt naar verwachting onderdeel van de organisatie die in Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk de keten rondom dementie organiseert: Ketenzorg Dementie BAR. Een stip op de horizon is het gezamenlijk werken aan een dementievriendelijke gemeente, waarin gemeente Barendrecht een trekkersrol heeft. Onlangs hebben de wethouders van de BAR-gemeenten het startsein gegeven voor het gezamenlijk werken aan een dementievriendelijke samenleving.

“Wij hebben elkaar leren kennen als betrokken professionals met eenzelfde doel, namelijk zo goed mogelijk inspelen op de vragen uit het werkveld. Ieder vanuit zijn eigen rol en professionaliteit zijn we aanvullend en versterkend aan elkaar. De casuïstiekbesprekingen maken de lokale samenwerking een stuk toegankelijker en leuker.”

ouderenadviseur Kijk op Welzijn

Casuïstiekbesprekingen

Wijkverpleegkundigen en de ouderenadviseur van welzijnsorganisatie Kijk op Welzijn komen meerdere keren per jaar bij elkaar om casuïstiek te bespreken. Ze wisselen hun kennis uit en bespreken problemen rond individuele ouderen. Hoe kan de ondersteuning op patiëntniveau beter georganiseerd worden?

Sport- en beweegactiviteiten

Welzijnsorganisatie Kijk op Welzijn stimuleert inwoners actief om te gaan sporten. Ze wijzen de weg naar het sportaanbod en brengen ouderen bij elkaar, met als doel ontspanning en een betere gezondheid. De buurtsportcoach van Kijk op Welzijn ondersteunt woonzorgcentra, zoals Laurens Borgstede, met het organiseren van sportactiviteiten voor ouderen, variërend van een sportweek tot sportlessen samen met het Albeda College. Ook ouderen met dementie en ouderen met een fysieke beperking hebben hier baat bij. Enkele huisartsenpraktijken organiseren wandelgroepen voor patiënten. Deze initiatieven worden soms ook vanuit de overkoepelende huisartsenzorggroep IZER in de regio ondersteund.

“De wijkteams weten ons te vinden, maar wij hen ook, want we hebben een heel warme en goede samenwerking. Als er inderdaad een stukje sport naar boven schiet, worden wij daarin direct benaderd.”

buurtsportcoach

“Langer thuis wonen is mooi, maar daarvoor moeten wel alle voorzieningen rond de kwetsbare oudere op orde zijn. Nodig is de mogelijkheid voor meerdere disciplines om mee te denken, mee te regelen en mee te organiseren rond het langer thuis wonen.”

huisarts

Platform wonen, zorg en welzijn

Gemeente Barendrecht heeft het platform Wonen, Zorg en Welzijn nieuw leven ingeblazen. Deze drie thema's hangen nauw samen. Zeker bij ouderen die langer thuis wonen is een integrale blik belangrijk. Het platform zet zich de komende tijd in voor de onderwerpen eenzaamheid, de herontwikkeling van Laurens Borgstede en het werken aan een dementievriendelijke samenleving. Verkend wordt hoe dit platform zich verhoudt tot het Netwerk voor Ouderenzorg; een goede verbinding tussen platform en netwerk is essentieel. Deelnemers zijn onder andere: de wethouder Zorg & Welzijn van gemeente Barendrecht, het Lokale Zorgnetwerk (voorloper van het wijkteam), Kijk op Welzijn, woningcorporaties met bezit in Barendrecht, stichting Pameijer (organisatie die mensen met psychische problemen of een licht verstandelijke beperking ondersteunt) en de wijkteamcoördinatoren.

Ondernemersinitiatieven

Vanuit de Barendrechtse Uitdaging organiseren of ondersteunen ondernemers in Barendrecht af en toe activiteiten voor ouderen. Bijvoorbeeld een project voor meubelreparatie, opgezet vanuit de dagbesteding van Zorggroep de Toekomst. Het project richt zich op oudere mannen die een leven lang met hun handen hebben gewerkt en die het moeilijk vinden om thuis te zitten. De ondernemers stellen de gereedschappen ter beschikking en halen beschadigd of tweedehands meubilair op. Zo krijgen deze meubels weer een nieuw leven en blijven de betrokken ouderen betrokken bij de maatschappij.

“We moeten ons veel meer realiseren dat er nooit één partij is die een probleem kan oplossen. Ik merk dat daar vaak heel snel naar gezocht wordt. Maar het gaat juist om de samenhang, om het vermogen niet alleen uit eigen belang in actie te komen, maar soms ook in het belang van de partner waarmee je samenwerkt, die datzelfde doet voor jou.”

wijkregisseur

“De ouderen vinden het hartstikke leuk om uiteindelijk weer eens een stukje kaas te kunnen kopen bij de kaasboer of bij de vleeswarenkraam waar ze vroeger altijd kwamen.”

medewerker stichting Present

Samenwerking welzijn en ouderenzorg

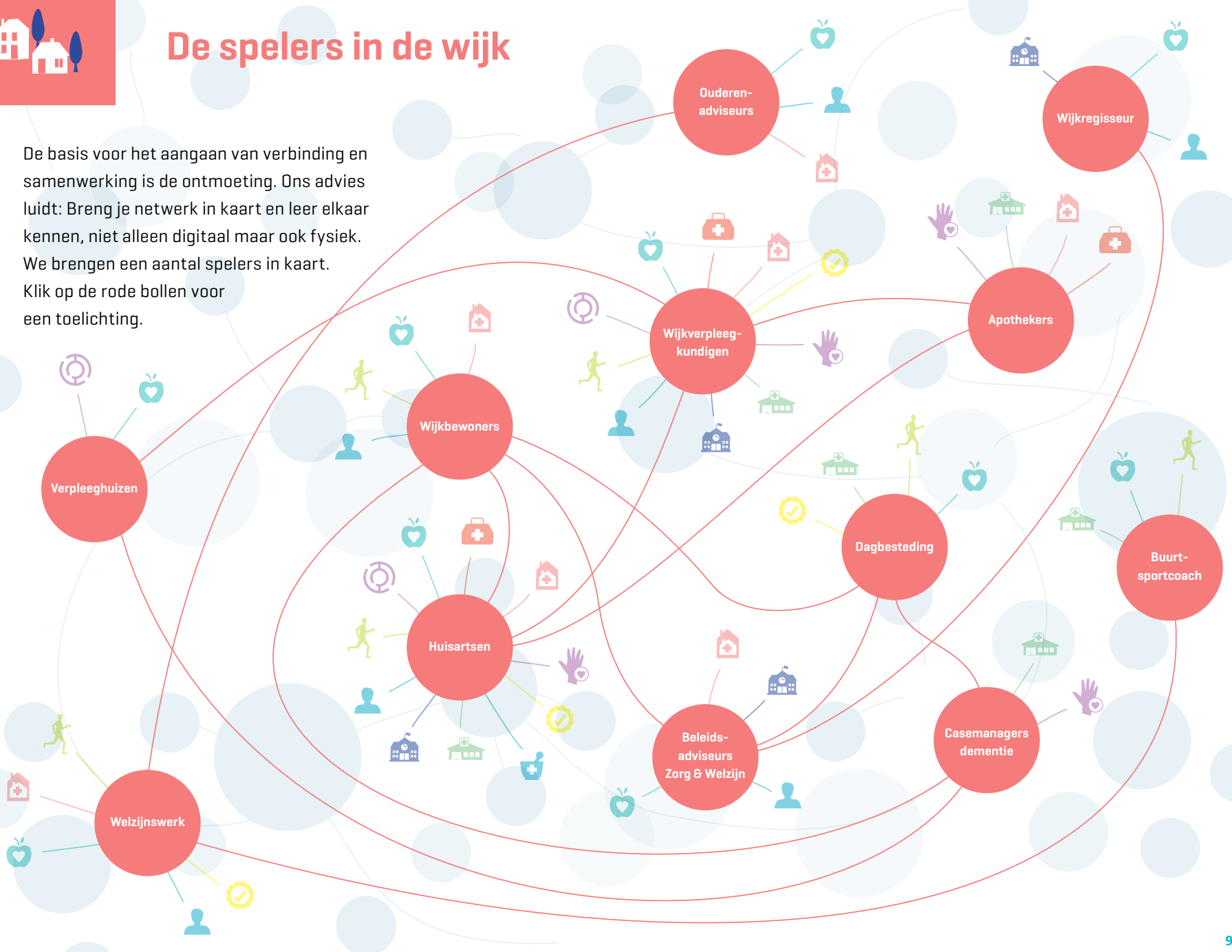

Samen met maatschappelijk partners – zoals de woonzorglocaties van Laurens, zorggroep De Toekomst, sociale wijkteams en Kijk op Welzijn – heeft stichting Present Barendrecht al veel ouderen geholpen. Denk aan praktische projecten zoals het opknappen van een verwaarloosde tuin, of aan sociale projecten die eenzaamheid verminderen. Medewerkers van een bedrijf namen bijvoorbeeld ouderen van zorggroep De Toekomst voor een uitje mee naar het Arboretum in Rotterdam. Mooie ontmoetingen ontstonden ook toen een groep jongeren met bewoners van Laurens Borgstede een bezoek bracht aan de markt. Stichting Present slaat een brug tussen mensen die iets te bieden hebben en mensen die daarmee geholpen kunnen worden. Als makelaar in vrijwilligerswerk geven zij vrijwilligers de kans zich in hun eigen woonplaats in te zetten voor mensen die kampen met armoede, een slechte gezondheid of sociaal isolement. [Meer informatie.](#)

De spelers in de wijk

De basis voor het aangaan van verbinding en samenwerking is de ontmoeting. Ons advies luidt: Breng je netwerk in kaart en leer elkaar kennen, niet alleen digitaal maar ook fysiek. We brengen een aantal spelers in kaart. Klik op de rode bollen voor een toelichting.

De spelers in de wijk

Huisartsen

In het leven van veel ouderen speelt de huisarts een centrale rol. Barendrecht telt ongeveer 20 huisartsen, van wie sommigen direct en intensief bij specifieke groepen of samenwerkingsverbanden betrokken zijn. In het grote Barendrechtse samenwerkingsnetwerk kennen huisartsen veel spelers en vervullen zij in het individuele netwerk rondom de patiënt een spilfunctie.

Apothekers

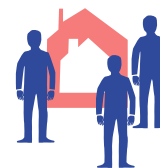

De apotheek is geworteld in de wijk. Door de laagdrempeligheid en hoge contactfrequentie van ouderen met de apotheek, kan deze een belangrijke signaleringsrol vervullen. Naast meldingen rond het medicatiegebruik kan de apotheek bijvoorbeeld een verhoogd valrisico, ondervoeding, eenzaamheid, verward gedrag, pijn- en incontinentieklachten signaleren. De apothekers zijn dan ook een belangrijke samenwerkingspartner voor zorg- en welzijnsprofessionals. In Barendrecht zijn ongeveer 6 apothekers actief. In het netwerk voor ouderenzorg zit een vertegenwoordiger voor de beroepsgroep apothekers.

“Als huisarts moeten we over het algemeen ook een beetje wakker geschud worden om te gaan verbinden.”

huisarts

Wijkbewoners

Bij de zorg voor ouderen zijn niet alleen professionals betrokken. Ondernemers, vrijwilligers en andere bewoners van Barendrecht spelen een minstens zo belangrijke rol in het samenwerkingsnetwerk. De wijkbewoners – jong en oud – hebben zich onder meer georganiseerd in het bewonersplatform Buurt Bestuurt.

“Wij zijn bereid om met iedereen samen te werken. Ik denk dat wij ook daar ons uiterste best voor doen, zonder dat wij bang zijn dat wij concurrerend zijn. Wij zijn overlappend. Daar ben ik heel trots op.”

medewerker vrijwilligersorganisatie Stichting Velerlei

Verpleeghuizen

In Barendrecht heeft Laurens op twee locaties verpleeghuizen: De Elf Ranken en Borgstede. De komende jaren wordt locatie Laurens Borgstede vernieuwd. De partners in de wijk worden nadrukkelijk bij deze herontwikkeling betrokken. Vanuit het verpleeghuis werkt de specialist ouderengeneeskunde in toenemende mate samen met de huisarts: hoe kunnen ouderen op een prettige manier zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven? Zo wordt voorkomen dat thuis wonen ineens niet meer gaat en opname in een verpleeghuis onvermijdelijk blijkt.

Wijkverpleegkundigen

Thuiszorgorganisaties bieden dagelijkse zorg en ondersteuning thuis. De wijkverpleegkundigen komen regelmatig bij de ouderen over de vloer en vormen een verbindende schakel. Ze sluiten bijna overal bij aan. De meesten van hen zijn verbonden aan de thuiszorgorganisaties Aafje, Laurens en Lelie zorggroep / Agathos.

“De samenwerking met de gemeente, wmo, zorgaanbieders, kerken, huisartsen en andere stichtingen is essentieel geweest voor het realiseren van meer dagopvang. Voor ons geldt: Samen sta je sterk!”

maatschappelijk werker

Dagbesteding

Zorggroep De Toekomst organiseert dagbesteding, onder andere voor ouderen die anders geïsoleerd raken. Door dagbesteding kunnen veel ouderen langer in hun eigen omgeving blijven.

“Soms zit je zo in je casus, dat je niet meer objectief kan kijken. En dan is het fijn dat collega’s meedenken. Maken jullie dit ook mee in je praktijk en hoe los je dat dan op? Dat is gewoon heel waardevol.”

wijkverpleegkundige

Welzijnswerk

Een welzijnsorganisatie die een bijdrage levert aan het voorkomen en oplossen van maatschappelijke knelpunten in Barendrecht is [Kijk op Welzijn](#). De organisatie richt zich vooral op kwetsbare groepen, waaronder ouderen. Hun vragen worden opgepakt door bijvoorbeeld het maatschappelijk werk, de ouderenadviseur of de buurtsportcoach. Ook organiseert Kijk op Welzijn activiteiten voor mantelzorgers.

“Samenwerking met onze partners in de zorg voor ouderen is méér dan elkaar kennen. Samenwerking is de enige manier om iets voor elkaar te krijgen en dat vraagt dat we bereid zijn over onze eigen grenzen en belangen heen te stappen.”

medewerker Kijk op Welzijn

“De cliënt staat centraal. Ben je bereid om daarnaar te kijken of blijf je in regels hangen of in ideeën over wat wel of niet mag?”

casemanager dementie

Casemanagers dementie

In Barendrecht zijn vanuit Ketenzorg Dementie BAR casemanagers dementie actief. Zij begeleiden thuiswonende ouderen met dementie en hun mantelzorgers. De casemanager heeft veel inzicht in de dementieketen en ook nauwe contacten met het Netwerk voor Palliatieve zorg. Daarnaast speelt een casemanager dementie een belangrijke rol bij de warme overdracht voor mensen met dementie naar het verpleeghuis.

Ouderenadviseurs

De ouderenadviseurs van Kijk op Welzijn sturen vrijwilligers aan die alle 75-plussers in Barendrecht bezoeken om hun wensen en zorgbehoefte in kaart te brengen. De ouderenadviseur is de spil wanneer er behoefte is aan meer ondersteuning en overlegt met andere professionals, zoals wijkverpleegkundigen.

“Door actief de verbinding te zoeken tussen zorg en welzijn staat de [kwetsbare] burger centraal in ons handelen en kunnen hulp- en zorgverlening effectiever ingezet worden.”

ouderenadviseur

Wijkregisseur

Namens de gemeente Barendrecht is de wijkregisseur de ogen en oren in de wijken. Hij houdt contact met buurtbewoners en buurtorganisaties en probeert bij knelpunten mensen aan de juiste personen en instanties te verbinden. Minstens zo belangrijk is in de gaten houden of het beleid van de gemeente goed is afgestemd op de vragen in de praktijk. Dat kunnen vragen zijn over de openbare ruimte, over mobiliteit en wonen of andere vragen die verbonden zijn aan zorg en welzijn. Vanwege het grote netwerk is de wijkregisseur een bekend gezicht op straat en aan vele tafels in de gemeente.

“Wat ik veel meer doe, is kijken of er activiteiten op gang gebracht kunnen worden in de wijk zelf, waar bewoners vanuit hun blik op de wijk een activiteit organiseren.”

wijkregisseur

Beleidsadviseurs Zorg & Welzijn

Voor een goede aansluiting met de gemeente spelen beleidsadviseurs Zorg & Welzijn van de gemeente Barendrecht een belangrijke rol. Zij vertalen bijvoorbeeld in het Netwerk voor Ouderenzorg het beleid naar de praktijk, lichten procedures toe en wijzen op mogelijkheden. Ook koppelt de beleidsadviseur vragen, knelpunten en oplossingen terug naar de gemeente. Zo blijft de gemeente niet los staan van de zorg en wordt daarmee actief gewerkt aan samenwerking tussen gemeente en zorg.

“Het is schrijnend dat ‘samen oud worden’ in nog te veel situaties niet mogelijk is. Na veertig, vijftig jaar samen moeten ouderen de laatste jaren van hun leven ineens gescheiden van elkaar leven. Verder ben ik mij gaan realiseren dat een respijtbed vaak niet de oplossing is om mantelzorgers te ontlasten. Als mantelzorger wil je dat je partner thuis in zijn of haar eigen omgeving wordt verzorgd door [relatief] bekenden, wanneer je zelf even op adem komt. Daar ligt voor mij de uitdaging in de drie gemeenten.”

beleidsadviseur

Buurtsportcoach

De buurtsportcoach van Kijk op Welzijn organiseert activiteiten op het gebied van sport en bewegen. In de ouderenzorg betekent dat vooral verbindingen met de verpleeghuizen en de dagbesteding. Maar ook op individueel niveau kan de buurtsportcoach meedenken.

“Een mooi voorbeeld dat ik mij herinner, is een groep mensen met dementie die heel erg geïsoleerd waren en door een stukje sport toch een beetje uit het isolement konden ontsnappen.”

buurtsportcoach

FEITEN & CIJFERS

Ouderen in Barendrecht

48.340

totaal aantal inwoners

16%

ouderen
[65+ jaar]

58%

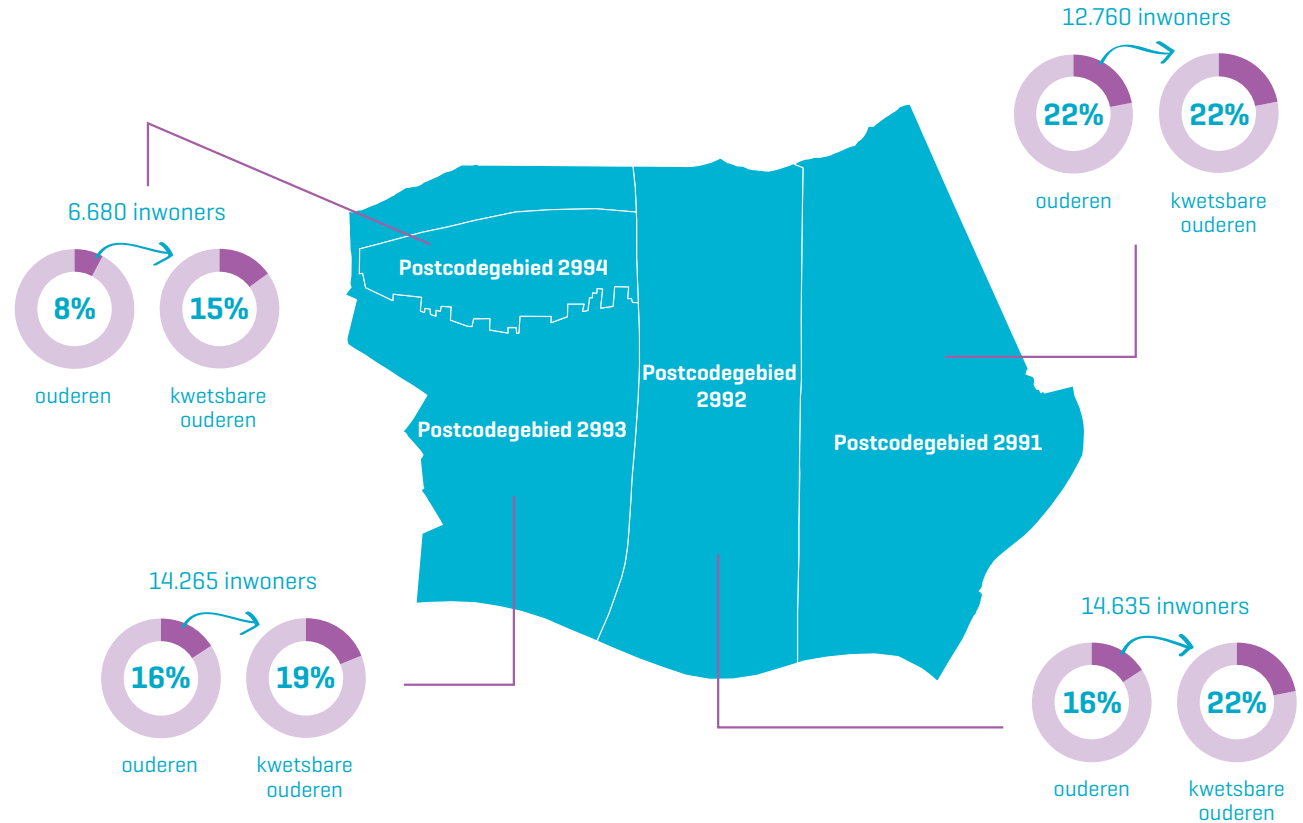
65 - 74
jaar

30%

75 - 84
jaar

12%

85+
jaar

Ervaren gezondheid

[zeer] goed

Barendrecht

68%

Rotterdam

52%

Psychisch welzijn

hoog risico op
depressie/angststoornis

één of meer psychische
aandoeningen

4%

8%

8%

6%

Eenzaamheid

voelt zich ernstig
eenzaam

9%

13%

Sport en beweging

voldoet aan de
beweegnorm

70%

61%

Hulp en zorg

ontvangt
huishoudelijke hulp

ontvangt thuiszorg
[verplegend/verzorgend]

17%

26%

6%

5%

Wie zijn wij?

ZorgImpuls is een ROS en een adviesbureau voor samenwerking in zorg en welzijn in Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland, Zuidplas en Capelle aan den IJssel. ZorgImpuls ondersteunt professionals, organisaties en netwerken bij hun zoektocht, bij het ontwikkelen of uitvoeren van programma's en projecten.

Meer weten?

Wilt u meer weten over de beschreven initiatieven of bent u zelf actief in Barendrecht en staat uw organisatie of samenwerkingsinitiatief niet in het overzicht? Neem dan contact met ons op.

Monique Smit-Hannôt
regioadviseur ZorgImpuls

Wouter Meijer
regioadviseur ZorgImpuls

info@zorgimpuls.nl, 010 24 10 222, www.zorgimpuls.nl

Colofon

Coördinatie en redactie

Monique Smit-Hannôt

Charis Gietel

Wouter Meijer

Matine van Schie

Karen Voors Tekst

Vormgeving

Inet van Ooijen Ontwerpt

© juli 2019

**Wij geloven in de kracht
van samenwerking.
Voor betere gezondheid
en betaalbare zorg.**

